

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

7 januari 1999

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Freddy De Vilder en Bruno Tobback –

houdende wijziging van het jachtdecreet van 24 juli 1991

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Inleiding

De laatste jaren heeft het natuurbeleid vrij veel veranderingen ondergaan, zowel op internationaal, nationaal als gewestelijk niveau. In Vlaanderen zijn door het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu in 1997 de nieuwe krachtlijnen uitgezet voor het natuurbehoudsbeleid. In die optiek is het dan ook logisch dat enkele dossiers en wetgevingen aangepast worden om in overeenstemming te zijn met dat nieuwe beleid. Bij de goedkeuring van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu heeft de decreetgever zich op het vlak van aanverwante decreten beperkt tot de meest noodzakelijke aanpassingen, namelijk die aan het bosdecreet en aan het decreet houdende bescherming van landschappen. De nadruk op de noodzaak van een effectieve bescherming van de resterende natuurwaarden in Vlaanderen en enkele nieuwe instrumenten zoals de natuurrichtplannen, nopen tot een bijstelling van het jachtdecreet.

De relatie natuurbehoud en jacht is altijd al vrij delicaat geweest. Vanuit het natuurbehoud wordt geyopteerd voor het laten plaatsvinden van zelfregulerende, natuurlijke processen. De rol van de jager beperkt zich dan tot gevallen van overpopulatie van een bepaalde diersoort waarbij ontoelaatbare schade wordt toegebracht aan natuurlijke processen, vegetaties of andere diersoorten (bijvoorbeeld door het wegvallen van natuurlijke predatoren). Los daarvan kan bejaging één van de middelen zijn om landbouwschade te beperken of te verhinderen.

Dat alles houdt in dat er zelfs binnen het natuurbehoud in Vlaanderen in bepaalde gevallen ruimte kan zijn voor bepaalde vormen van "beheersjacht" waarbij dierpapulaties en jachtgebieden beheerd worden met het oog op de realisatie van duidelijk afgeijnde beheersdoelstellingen. Het principe van een "beheersjacht" sluit trouwens aan bij de filosofie van het Vlaamse jachtdecreet van 1991.

Plezierjacht kan daarentegen niet passen in de doelstellingen van het natuurbehoud en, althans in bepaalde gebieden, ook niet langer in die van het natuurbeleid.

Bovendien is het aangewezen dat de jachtwetgeving rekening houdt met de veranderde mening van de publieke opinie over jacht. Volgens een opiniepeiling van december 1997, uitgevoerd door Dimarso in opdracht van het Koninklijk Belgisch Verbond voor de Bescherming van de Vogels, vindt 65 % van de Vlamingen (69 % van de Belgen) dat men geen dieren mag doden voor het plezier van de jacht. 72 % van de Vlamingen (76 % van de Belgen) gaat er niet mee akkoord dat men wild kweekt om er later op te jagen. 86 % van de Vlamingen (88 % van de Belgen) is tegen de jacht op trekvogels.

Een andere opiniepeiling uitgevoerd door Dedicated Research in opdracht van de Koninklijke Sint-Hubertusclub geeft iets andere cijfers. Op de vraag "Bent u tegen de jacht in het algemeen voor zover de jagers de jachtreglementering strikt respecteren?" antwoordde 61 % van de ondervraagden dat zij onder die voorwaarden niet tegen de jacht waren. 28 % stelde dat zij ook met die voorwaarden absoluut tegen de jacht waren. Uit dezelfde opiniepeiling blijkt tevens dat slechts 47 % van de bevolking de stelling aanvaardt dat "de jacht het aangewezen middel is om wildschade te bestrijden".

In elk geval is de conclusie dat een aanzienlijk deel van de Vlaamse bevolking tegen elke vorm van jacht is en twijfels heeft over bepaalde vormen van jacht.

De laatste tijd duikt, gelijklopend met de oprichting van wildbeheereenheden, de stelling "jacht is natuurbeheer" meer en meer op.

Dit voorstel van decreet tot wijziging van het jachtdecreet beoogt dan ook om naast wijzigingen op grond van internationale bepalingen, deze stelling te valoriseren en een nieuw evenwicht tussen de jagerij en het natuurbehoud te vinden door de jacht in Vlaanderen meer in overeenstemming te brengen met de zuivere "beheersjacht", die verenigbaar is met het natuurbehoud en -beleid in Vlaanderen.

Commentaar bij de artikelen**Artikel 1**

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

In recente(re) internationale en gewestelijke beleidslijnen inzake natuurbehoud, duikt de term instandhouding steeds meer op. Het is dan ook logisch om die term in het jachtdecreet op te nemen en onderdeel te laten zijn van de doelstelling van het decreet.

a) Het Verdrag van Bern (Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten in hun natuurlijk milieu in Europa, 1979) heeft tot doel te zorgen voor de instandhouding van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten en de daarbij behorende natuurlijke milieus (artikel 1, eerste lid). Artikel 3 van het Verdrag van Bern bepaalt dat iedere Verdragsstaat de nodige maatregelen moet nemen ter bevordering van een nationaal beleid voor de instandhouding van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten en de natuurlijke leefmilieus.

b) Artikel 1 van de vogelrichtlijn (EEG-richtlijn van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand (79/409/EEG) stelt dat die richtlijn betrekking heeft op de instandhouding van alle natuurlijke in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied. Zij betreft de bescherming, het beheer en de regulering van de soorten en stelt regels voor de exploitatie daarvan. Artikel 2 verduidelijkt dat de Lid-Staten alle nodige maatregelen nemen om de populatie van de in artikel 1 bedoelde soorten op een niveau te houden of te brengen dat beantwoordt aan de ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen, waarbij zij tevens rekening houden met economische en recreatieve eisen.

c) Volgens artikel 2 van de habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna) heeft de richtlijn tot doel bij te dragen tot het waarborgen van de biologische diversiteit door het instandhouden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. De op grond van die richtlijn genomen maatregelen beogen de natuurlijke habitats en de wilde dier- en plantensoorten van communautair belang in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen. Bij de uitvoering van de maatregelen moet evenwel rekening worden gehouden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, en met de regionale en lokale bijzonderheden.

d) In artikel 9, 13 en 51 van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu is er sprake van de instandhouding van de natuur en/of

het natuurlijk milieu of van instandhouding van de wilde inheemse fauna en flora en van de instandhouding van trekkende wilde diersoorten en hun habitats.

Er kan dan ook besloten worden dat de instandhouding van de wilde flora en fauna zowel een internationale als een gewestelijke natuurbehoudsdoelstelling is. Het is dan ook logisch dat het jachtdecreet deze doelstelling onderschrijft.

Artikel 3

Bij de evaluatie van de huidige lijst wordt rekening gehouden met 8 aspecten :

- 1) de internationale bescherming van de soorten ;
- 2) het behoren tot een soort die in Vlaanderen in bepaalde gebieden overwintert in populaties die van internationaal belang zijn ;
- 3) de internationale trend van de soorten ;
- 4) de trend van de overwinteringspopulatie in Vlaanderen ;
- 5) de trend van de broedvogelpopulatie in Vlaanderen ;
- 6) de ontwerp rode lijst van de broedvogels in Vlaanderen, die ondermeer het korhoen, de watersnip en de zomertaling bevat ;
- 7) de potentiële landbouwschade ;
- 8) de zinvolheid van bejaging.

Daarbij moet duidelijk gesteld worden dat trends op zich niet altijd een strikte maatstaf zijn.

a) Het korhoen en de goudplevier worden geschrapt omdat ze op bijlage 1 van de vogelrichtlijn staan. Op die manier wordt de vogelrichtlijn correct toegepast. De resterende populatie van korhoenderen in Vlaanderen bedraagt op dit moment trouwens minder dan 10 exemplaren.

b) de kleine rietgans en de toppereend worden geschrapt omdat deze soorten voorkomen in Bijlage II van de Conventie van Bonn en niet in Bijlage II van de vogelrichtlijn. Op de in bijlage II van de vogelrichtlijn vermelde soorten mag, vanwege hun populatieniveau, hun geografische verspreiding en

de omvang van hun voortplanting in de hele Europese Gemeenschap worden gejaagd volgens de bepalingen van de nationale wetgeving.

Het laatste decennium is de omgeving van Brugge en Blankenberge (oostkustpolders) uitgegroeid tot een internationaal belangrijk overwinteringsgebied voor de kleine rietgans (tot zelfs 90 % van de Spitsbergenpopulatie). Dat heeft vooral te maken met de instelling van een jachtverbod op ganzen in de jaren zestig : de overwinterende populatie is sinds die tijd gestadig gegroeid. Vlaanderen heeft dus een zeer grote internationale verantwoordelijkheid voor deze kwetsbare soort.

Het niet openen van de jacht op ganzen is trouwens aangewezen om verspreiding in de hand te werken. In de praktijk is vastgesteld dat de opening van de jacht leidt tot (tijdelijke) concentratie van ganzen op intensievere landbouwpercelen en dus schade in de hand werkt.

c) Het bokje, de pijlstaart, de watersnip, de wintertaling, de slobbeend, de zomertaling en de kolgans worden geschrapt omdat ze in Bijlage II van de Conventie van Bonn en in Bijlage II/2 van de Vogelrichtlijn opgenomen zijn. Op de in bijlage II/2 van de Vogelrichtlijn vermelde soorten mag, vanwege hun populatieniveau, hun geografische verspreiding en de omvang van hun voortplanting in de hele Europese Gemeenschap worden gejaagd volgens de bepalingen van de nationale wetgeving. De Lid-Staten dienen echter toe te zien dat de jacht op deze soorten de pogingen tot instandhouding die in hun verspreidingsgebied worden ondernomen, niet in gevaar brengt.

De wintertaling wordt geschrapt, hoewel de Vlaamse overwinteringspopulatie de laatste vijf jaar onmiskenbaar toeneemt, met name in de Zeeschelde (vooral tengevolge van een waterkwaliteitsverbetering). Vanuit het oogpunt van natuurbehoud en landbouw zijn er geen argumenten te vinden om de wintertaling te bejagen. Wintertalingen eten vooral zaden van water- en moerasplanten en kleine ongewervelde dieren, en veroorzaken derhalve geen enkele schade aan landbouwgewassen. (Devos et al., 1998, Instituut voor Natuurbehoud). Belangrijk in dit verband is tevens dat de laatste jaren geregeld meer dan 5 % van de Noordwest-Europese populatie (in de winter van 1995-1996 bijvoorbeeld 6,3 %) van de wintertaling in Vlaanderen overwintert. Voor de wintertaling heeft Vlaanderen dan ook een grote internationale verantwoordelijkheid.

Dat laatste punt geldt ook voor de slobbeend : de laatste jaren overwintert geregeld meer dan 5 % van de Noordwest-Europese populatie (in de winter van 1995-1996 bijvoorbeeld 6,9 %) van de slobbeend in Vlaanderen. Voor de slobbeend heeft Vlaanderen dan ook een aanzienlijke internationale verantwoordelijkheid.

De overwinterende populaties van de pijlstaart (maximum ca. 2.000), de wintertaling (maximum 28.000) en de slobbeend (maximum ca. 3.000) in Vlaanderen zijn toegenomen sinds de eerste helft van de jaren tachtig. Dat heeft ondermeer te maken met de oprichting van reservaten of de instelling van jachtvrije zones op waterwild. Internationaal gaat de pijlstaart echter sterk achteruit.

De broedpopulaties van de pijlstaart, de watersnip, de wintertaling en de zomertaling zijn in het Vlaamse land de laatste twee decennia afgenomen of hebben zich op een laag peil weten te handhaven. Zo is de populatie van de watersnip gedaald van 100-110 broedparen in 1981 tot maximaal 30 broedparen in de helft van de jaren negentig. De pijlstaart is van oudsher in Vlaanderen een zeldzame en niet-jaarlijkse broedvogel geweest die in onze streken de zuidrand van het Europese broedareaal bereikt. De maximale broedpopulatie bedraagt hooguit 10 paren. De populatie van de zomertaling heeft zich in de jaren tachtig en negentig weten te handhaven op maximaal ca. 60-80 broedparen. In het begin van de jaren zeventig bedroeg de populatie ca. 250 broedparen. De populatie van wintertaling schommelt tussen 300 en 400 broedparen. In de jaren negentig lijkt de soort verder af te nemen.

De broedpopulatie van de slobbeend is, in internationaal verband en in Vlaanderen, in de jaren tachtig iets toegenomen en schommelt tussen de 250 en de 400 broedparen. Eind jaren tachtig werd wel verwacht dat door de steeds intensievere landbouw de populatie zou dalen. Er zijn inmiddels sterke aanwijzingen dat de populatie van deze soort in Vlaanderen in de jaren negentig gedaald is, omdat de soort buiten beschermde gebieden sterk is achteruitgegaan. Zeker is dat het verspreidingsareaal kleiner is geworden.

Vanuit het oogpunt van natuurbehoud en landbouw zijn er geen argumenten te vinden om het bokje, de pijlstaart, de watersnip, de wintertaling, de slobbeend en de zomertaling te bejagen.

Het bokje is een zeldzame doortrekker in Vlaanderen. In internationaal verband gaat het niet zo goed

met deze soort : de soort vertoont een dalende trend.

De overwinterende populatie van de kolgans is stabiel gebleven na een toename in de jaren zeventig (instelling van de jachtvrije zones op waterwild). Vermits in de praktijk de jacht op deze soort al lang niet meer geopend is en vermits deze soort in de praktijk gemengd voorkomt met kwetsbare soorten is er ook geen reden om ze te houden als bejaagbare soort. Het is dan ook verantwoord, onder meer op basis van het voorzorgbeginsel, de kolgans te schrappen van de lijst van bejaagbare soorten in het Vlaamse Gewest.

De jacht in het Vlaamse Gewest op het bokje, de pijlstaart, de watersnip, de wintertaling, de zomertaling, de slobbeend en de kolgans zou de pogingen tot instandhouding in hun verspreidingsgebied enigszins in gevaar kunnen brengen. In enkele andere landen in Europa zijn die soorten niet bejaagbaar. Rekening houdend met het voorzorgbeginsel is het dan ook verantwoord om deze soorten van de lijst te schrappen.

d) De kuifeend, de tafeleend, de krakeend en de rietgans worden geschrapt omdat ze ondermeer in Bijlage II van de Conventie van Bonn en in Bijlage II/1 van de vogelrichtlijn opgenomen zijn en de jacht op die soorten in Vlaanderen niet geopend is.

De overwinterende populaties en de broedvogel-populaties van de kuifeend, de tafeleend en de krakeend zijn in het Vlaamse land het laatste decennium toegenomen. Ondanks die toename blijven het toch vrij schaarse broedvogels. De populatie van de tafeleend ligt tussen 300 en 500 broedparen, de populatie van de kuifeend bedraagt 700-900 broedparen en de populatie van de krakeend bedraagt 250-300 broedparen.

Belangrijk is dat de laatste jaren geregeld meer dan 5 % van de Noordwest-Europese populaties van de tafeleend en de krakeend in Vlaanderen overwinteren (in de winter van 1995-1996 : tafeleend : 7,6 % en krakeend 12,5 %). Voor de krakeend en de tafeleend heeft Vlaanderen dan ook een grote internationale verantwoordelijkheid.

De overwinterende populatie van de rietgans is in Vlaanderen afgenomen. Vermits in de praktijk de jacht op deze soort al lang niet meer geopend is en vermits deze soort in de praktijk gemengd voorkomt met kwetsbare soorten, is er ook geen reden om deze soort te houden als bejaagbare soort. Het is dan ook verantwoord, ondermeer op basis van het voorzorgbeginsel, de rietgans te schrappen van

de lijst van bejaagbare soorten in het Vlaamse Gewest.

De schrapping van de kolgans en de rietgans is mogelijk betwistbaar, omdat die soorten aanleiding kunnen geven tot schade.

Van de 20 schadegevallen sinds 1994 (stand van zaken op 1 januari 1998) zijn in 35 % kolgansen betrokken, in 15 % rietgansen, in 20 % grauwe gansen, in 30 % Canadese gansen, in 15 % mogelijk de kleine rietgans en in 5 % (15 % mogelijk betrokken, doch in mindere mate) smienten.

Het aantal kolgansen als wintergast is toegenomen in de jaren zeventig, vooral dankzij de afname van de verstoring van hun overwinteringsgebieden. Wegens de mogelijke verwarring tussen de kolgans en de in Bijlage I van de vogelrichtlijn opgenomen dwerggans, en het feit dat kolgansen vaker in gemengde groepen met kwetsbare soorten voorkomen, is het meer dan verantwoord om de soort van de lijst te schrappen.

Ook voor de rietgans is de mogelijke verwarring tussen de zeldzame ondersoort "fabalis" en de algemenere ondersoort "rossicus" zeer groot. Dat de beide ondersoorten geregeld in gemengde groepen voorkomen, is een extra argument om de soort van de lijst te schrappen.

Een extra argument is ook dat er in Vlaanderen 13 internationaal belangrijke watervogelgebieden voorkomen. Die gebieden voldoen aan het 1 % wetlandcriterium. Voor die soorten waarvoor Vlaanderen van internationaal belang is, is het logisch die soorten verder te beschermen. De soorten waar in één van die gebieden 1 % van de populatie overwintert zijn : kleine rietgans, kolgans, rietgans, grauwe gans, smient, wintertaling, pijlstaart, slobbeend, krakeend, kuifeend en tafeleend.

De jacht in het Vlaamse Gewest op de kuifeend, de tafeleend, de krakeend en de rietgans brengt de pogingen tot instandhouding in hun verspreidingsgebied mogelijk enigszins in gevaar.

e) Het waterhoen wordt tevens geschrapt omdat er niet op gejaagd wordt, de soort als geheel er in Vlaanderen op achteruit gaat en ze dus een te beschermen soort zou moeten worden.

De Kievit wordt geschrapt om de volgende redenen :

– de Raad van State heeft bij arrest gesteld dat de bestrijding van de Kievit als onwettig wordt beschouwd, omdat de Vlaamse regering niet bevoegd

is om de soort aan de lijst van bejaagbaar wild toe te voegen ;

– in Vlaanderen wordt op deze soort niet gejaagd. De soort wordt in enkele gevallen wel bestreden op militaire domeinen en vliegvelden, uit veiligheidsoverwegingen.

Een aantal zoogdieren wordt uit de lijst geschrapt om de volgende redenen :

- op deze soorten wordt momenteel niet gejaagd ;
- de boomarter komt jaarlijks niet meer voor in Vlaanderen en richt geen schade aan ;
- de wezel en de hermelijn richten geen schade aan ;
- slechts in uitzonderlijke gevallen kunnen de buning en de steenarter schade aanrichten (eieren van kippen, duiven). De aangerichte schade staat echter niet in verhouding tot de positieve bijdrage (het nut) van deze soorten in het verdelgen van schadelijke diersoorten.

Deze schrapping toont ook de noodzaak aan om op basis van het decreet op het natuurbehoud een lijst van beschermde soorten op te stellen ter vervanging van het K.B. van 22 september 1980 houdende maatregelen, van toepassing in het Vlaamse Gewest, ter bescherming van bepaalde in het wild levende inheemse diersoorten.

Artikel 4

De wijziging in dit artikel heeft tot doel de loerjacht vanop een vaste post of de aanzitjacht volledig af te schaffen, om de volgende redenen :

- loerjacht vanuit een vaste post kan niet als een weidelijke jachtvorm beschouwd worden ;
- het probleem doet zich voor dat de duisternis of de schemering een determinatie van de eendensoorten zeer moeilijk maakt. Het onderscheid tussen de wilde eend en enkele andere beschermde, zeldzamere andere soorten (bijvoorbeeld krakeend) is in dergelijke omstandigheden volgens een aantal wetenschappers zeer moeilijk (Devos et al., 1998. Instituut voor Natuurbehoud) ;
- bij deze vorm van jacht komen zeer grote concentraties van loodhagel voor rond de loerhut ;

– door het besluit van de Vlaamse regering (VR/98/23.06/DOC/0498/BIS) van 23 juni 1998 betreffende de jacht in het Vlaamse Gewest voor de periode van 1 juli 1998 tot 30 juni 2003 wordt de loerjacht vanuit een vaste post in Vlaanderen verboden in de periode vanaf 1 juli 1998 tot 30 juni 2003.

Artikel 5

Een schriftelijke toestemming is nodig om te bewijzen dat iemand het jachtrecht heeft. Dat kan nodig zijn bij betwistingen voor de rechtbank. Het is evident dat dit gewijzigde artikel niet van toepassing is als er een schriftelijke toestemming bestaat.

Het kan ook nodig zijn om te bewijzen dat men het jachtrecht over een bepaald perceel niet heeft : bij een eis tot schadevergoeding voor wildschade door wild dat op dat perceel leeft. Om betwistingen te voorkomen is het aangewezen om een maatregel te nemen die, bij betwisting, het jachtrecht op het betreffende perceel doet vervallen.

Artikel 6

De wijziging van de eerste zin heeft tot doel een verduidelijking in de wetgeving aan te brengen. Voorbereidingen of activiteiten die te maken hebben met de jacht met het geweer zijn eveneens verboden op elk terrein waarvan de aaneengesloten oppervlakte minder bedraagt dan veertig hectare. Deze voorbereidingen of activiteiten bevatten ondermeer het bijvoederen en het opjagen van het wild, al of niet met behulp van drijvers of honden.

Artikel 8, § 1, 1° wordt gewijzigd, omdat een aaneengesloten huizenrij een jachtgebied in twee afzonderlijke stukken verdeelt waartussen geen migratie van wild mogelijk is. Het was de bedoeling van de wetgever dat "niet de volledige oppervlakte bejaagd zou worden" (toelichting bij het jachtdecreet). Dat heeft alleen maar zin als het wild zich ongehinderd kan verplaatsen.

De huidige formulering van artikel 8, § 1, vijfde lid maakt het mogelijk dat, geleund tegen een huisgevel, wel "weg" van een gebouw kan worden gevuurd. Dat was niet de bedoeling van het jachtdecreet.

Het eerste lid van paragraaf 2 van artikel 8 is aangepast aan het door de Vlaamse regering op 10 en

17 februari 1998 principieel goedgekeurde ontwerpbesluit betreffende de jacht in het Vlaamse Gewest voor de periode van 1 juli 1998 tot 30 juni 2003. Volgens de vroegere bepaling kan het jachtgebied dan bestaan uit een reeks kleine plasjes, verbonden door (eventueel recent gegraven) greppeltjes. Op die manier kan op alle eenden op het water worden gejaagd. Door een minimale diameter van 100 m voorop te stellen zijn er ook "veilige" zones ; conform de bedoeling van de wetgever dat "niet de volledige oppervlakte bejaagd zou worden" (toelichting bij het jachtdecreet). Belangrijk is dat hier duidelijk de "jacht op waterwild" is gesteld en niet langer "de jacht met het geweer op waterwild". Elke vorm van jacht in deze gebieden is dan ook verboden.

De wijziging van het tweede lid van paragraaf 2 heeft de bedoeling om het begrip "watergang" duidelijker te omschrijven. Het begrip "watergang" is in geen enkele wetgeving gedefinieerd. Het begrip "waterloop" moet worden geïnterpreteerd zoals dat werd gedefinieerd in het door de Vlaamse regering goedgekeurde voorontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met titels betreffende integraal waterbeheer, oppervlaktewaterkwaliteit, oppervlaktewaterkwantiteit, grondwater en watervoorziening en zoals gedefinieerd in het voorstel van richtlijn van de Raad tot vaststelling van een kader van communautaire maatregelen inzake waterbeleid. Een waterloop wordt daar omschreven als "elk deel van het aardoppervlak dat bestendig of gedurende geregelde tijden op natuurlijke of kunstmatige wijze wordt ingenomen door stromend water dat deel uitmaakt van een waterhuishoudkundig systeem, dat gekenmerkt wordt door een eigen aan het water verbonden ecosysteem en dat de volgende samenstellende delen kan omvatten : het water, de bedding, de oevers, de fauna, de flora en de infrastructuurwerken voor het voeren van de waterhuishouding, inclusief havens en kanalen."

Artikel 7

Deze toevoeging moet gelezen worden in samenhang met de wijzigingen van artikel 6, derde lid en artikel 8, § 2. Rustverstoring is één van de voornaamste oorzaken die kan maken dat watervogels onvoldoende voedsel vinden en daardoor verzwakken en eventueel sterven. De Vlaamse regering moet kunnen optreden indien dat gevaar dreigt.

Artikel 8

De toevoeging die dit artikel invoert, vertrekt van het uitgangspunt dat de betreffende overheid eerst een zorgvuldige afweging heeft gemaakt of op het betreffende terrein een of andere vorm van jacht nodig of aangewezen is. Ook terreinen die eigendom zijn van een overheid moeten de functie kunnen vervullen van rustgebied waar niet gejaagd wordt. Als na een maatschappelijke afweging gekozen wordt voor een bepaalde vorm van jacht, is het billijk dat mechanismen die aanleiding kunnen geven tot hoge prijzen voor de uitoefening van het jachtrecht zoveel mogelijk uitgesloten worden. In die optiek moet de inschrijver dan ook een rechtsgeldig jachtverlof hebben.

Artikel 9

De wijziging in dit artikel heeft tot doel de nieuwe maatschappelijke inzichten over een wildbeheers-eenheid vorm te geven en is grotendeels in overeenstemming met artikel 2, 5°, g) van het ontwerpbesluit van de Vlaamse regering van 24 maart 1998 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder afzonderlijke jachtterreinen vrijwillig tot grotere beheereenheden kunnen worden samengevoegd en van de criteria waaronder beheereenheden kunnen worden erkend. De wijziging maakt het mogelijk dat bepaalde soorten enkel worden bejaagd binnen de jachtterreinen van een door de overheid erkende wildbeheers-eenheid. Dat heeft het voordeel dat de jacht op de betreffende soort op een meer verantwoorde en planmatige manier plaatsvindt.

Artikel 10

In het bestaande artikel is de lijst van middelen of methoden waarmee men kan stropen onvolledig. Daarom is een aanvulling nodig.

Deze bepaling moet ook voorkomen dat gejaagd wordt op een niet-weidelijke manier (bijvoorbeeld met motorboten).

Artikel 11

Deze wijziging schrapt de mogelijkheid om in het wild levende fazanten met bepaalde kooien te vangen en geeft de mogelijkheid om de ekster op een

meer diervriendelijke en veilige manier te bestrijden via het vangen met selectieve eksterkooien.

Artikel 12

Na een zorgvuldige afweging wordt er niet voor geopteerd om vanaf een bepaalde datum het gebruik en het bezit van loodhagel over het gehele grondgebied van het Gewest te verbieden.

Het verbod op het gebruik en het bezit van loodhagel is enkel van toepassing tijdens de uitoefening van de jacht of een eraan verbonden activiteit.

Lood is een giftige stof en kan het best niet meer in het milieu verspreid worden. De alternatieven die op dit moment beschikbaar zijn (tin, zink, bismut, molyschot, staalhagel en ijzer/wolfraamcombinatie) zijn echter ook niet altijd milieu- en faunavriendelijk. Tinhagel lijkt een veelbelovend alternatief te worden. Op basis van praktijkervaringen kan in de nabije toekomst mogelijk wel tot een volledig verbod op het gebruik van loodhagel over het hele grondgebied van het Vlaamse Gewest overgegaan worden. Wel moet absoluut voorkomen worden dat lood terecht komt in oppervlaktewateren of waterrijke systemen. Loodhagel in waterrijke gebieden kan ondermeer watervogels vergiftigen. Deze wijziging heeft tot doel om de situaties waarbij het gebruik van loodhagel nadelige effecten kan hebben op de volksgezondheid en het faunabestand, te voorkomen.

Voor de interpretatie van de begrippen "waterrijke gebieden van internationale betekenis" en "waterrijke gebieden" wordt verwezen naar het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21 oktober 1997.

Artikel 13

De ambtenaar moet de tijd krijgen om de jacht eventueel te verbieden – indien nodig – en om controle te plannen of te organiseren. De formulering is grotendeels conform artikel 14, § 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 23 juni 1998 betreffende de jacht in het Vlaamse Gewest voor de periode van 1 juli 1998 tot 30 juni 2003.

Artikel 14

Het is de bedoeling om de bestrijding van de smient en de meerkoet slechts in uitzonderlijke omstandigheden toe te staan om schade te voorkomen of te beperken. De soorten worden niet van de lijst van jachtwild geschrapt, hoewel er wel degelijk een aantal sterke argumenten zijn om de soorten van de lijst te schrappen.

De smient is een typische wintergast. Het gemiddeld wintermaximum in Vlaanderen bedraagt de laatste vijf jaar ca. 37.000 exemplaren. De winterpiek valt meestal in januari. De laatste jaren is een toename van het aantal merkbaar die in overeenstemming is met de stijging van de volledige Noordwest-Europese populatie. Grotere aantallen in Vlaanderen zijn vaak het gevolg van een influx vanuit Nederland tijdens strenge vorstperiodes (Devos et al., 1998).

Smienten eten overwegend gras. Ze foerageren bijna uitsluitend op natte graslanden. Omdat de begrazing in de winterperiode plaatsvindt en de begrazingsdruk relatief beperkt is, is de kans op landbouwschade niet zo groot. Claims van smientenschade op graslanden zijn meestal niet het gevolg van echte vraatschade maar van het zeer natte en marginale karakter van deze terreinen. Het foerageren op percelen met wintertarwe werd weliswaar reeds enkele keren op beperkte schaal vastgesteld, maar vond enkel plaats tijdens perioden met strenge vorst. Een algemene opening van de jacht op de smient in Vlaanderen zal hoogstwaarschijnlijk niet leiden tot een verminderde landbouwschade. Integendeel, de jacht op smienten in de traditionele pleisterplaatsen (natuurgebieden en natte graslandgebieden) kan de soort doen uitwijken naar meer intensieve landbouwgebieden waardoor de kans op landbouwschade toeneemt.

De meerkoet is zowel een broedvogel als een wintergast in Vlaanderen. De maximale winterpopulatie schommelt de laatste vijf jaar tussen 20.000 en 30.000 vogels. De soort komt sterk verspreid voor in Vlaanderen. In de zomer- en herfstperiode foerageert de meerkoet in hoofdzaak op waterplanten, om daarna over te schakelen op hoofdzakelijk grasvegetaties, bij voorkeur in de onmiddellijke omgeving van open water. Schade door meerkoeften is zeldzaam en wordt bijna uitsluitend vastgesteld op percelen die grenzen aan open water (rivieren, krekken, plassen, enzoverder). Praktijkervaringen hebben uitgewezen dat de schade door een aantal eenvoudige preventiemaatregelen in bijna

alle gevallen met succes kan worden vermeden. Het plaatsen van een (lage) draadafsluiting tussen het open water en de landbouwpercelen is meestal voldoende. Meerkoeten vliegen immers bijna nooit van het water naar de foerageerterreinen, maar lopen over land. Een algemene opening van de jacht op de meerkoet is vanuit natuurbehoudsoogpunt niet wenselijk. In geval van aantoonbare landbouwschade zijn lokale, doelgerichte maatregelen noodzakelijk om de soort te verjagen.

Deze toevoeging maakt de bestrijding van smient en meerkoet in bepaalde situaties nog mogelijk via aflevering van een persoonlijke vergunning. Het is evident dat de bevoegde ambtenaar tevens de periode vermeldt waarbinnen bestrijding mogelijk kan zijn.

Artikel 15

Door vossen in te voeren kan men in Vlaanderen nieuwe haarden van besmetting van de vossenlintworm en van de hondsdolheid veroorzaken. Men kan ook besmetting uitvoeren naar andere streken.

Artikel 16

Dit artikel regelt de beginselen van wat er moet gebeuren met in beslag genomen wild. In principe is het logisch om in beslag genomen levend wild terug vrij te laten, behalve in het geval het wild niet in goede conditie verkeert of lijkt te zijn of wanneer het gekwetst is. "Indien dat nodig geacht wordt" verwijst naar deze niet-limitatieve opsomming wanneer het noodzakelijk is of noodzakelijk geacht wordt om het in beslag genomen levend wild te verzorgen.

Alleen de erkende opvangcentra of asielen kunnen een goede verzorging en een terugzetten in de natuur onder optimale omstandigheden garanderen.

"Erkend opvangcentrum" verwijst naar de definitie volgens de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 9 september 1981 en "erkend dierenasiel" verwijst naar de definitie van het Koninklijk Besluit van 7 februari 1997.

Artikel 17

Het natuurbehoud streeft naar ecologisch evenwicht, naar natuurlijke processen. Uitzetten van

dieren past niet in dat concept, want daardoor kunnen abnormaal hoge aantallen van bepaalde dieren voorkomen, die schade aan de natuur kunnen toebrengen. Hoge aantallen fazanten zijn bijvoorbeeld schadelijk voor de natuur, omdat ze vijanden zijn van verschillende soorten reptielen (zoals de hazelworm) en amfibieën.

Voor fazanten wordt een overgangsperiode voorzien, om het de jager mogelijk te maken op een natuurlijk beheer over te schakelen.

Artikel 18

Dit artikel is de nagenoeg letterlijke overname van artikelen 60 en 61 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en beoogt een betere afstemming met dit decreet : een aantal overheidspersonen wordt nu tevens bevoegd om overtredingen op het jachtdcreet en bijhorende uitvoeringsbesluiten op te sporen en vast te stellen.

Artikel 19

Deze toevoeging beoogt een verduidelijking. Sommige wapens die niet tot de categorie "verboden wapens" (volgens de wapenwet) behoren, zijn wel verboden voor de jacht. Een "verboden wapen" refereert dan naar een verboden wapen voor de "wapenwet" en een voor "de jacht verboden wapen" naar die wapens waarmee het niet toegestaan is te jagen.

Artikel 20

Dit artikel beoogt de rechtzetting van een materiële fout.

Freddy DE VILDER

Bruno TOBBACK

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In artikel 2 van het jachtdecreet van 24 juli 1991 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt :

"Dit decreet beoogt het verstandig gebruik en de instandhouding van de wildsoorten en hun leefgebieden."

Artikel 3

Artikel 3 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 3

In dit decreet wordt onder "wild" alle dieren verstaan die behoren tot de in dit artikel bedoelde soorten.

Het wild wordt in de volgende categorieën onderverdeeld :

- a) grof wild : edelherten (*Cervus elaphus*), reeën (*Capreolus capreolus*), damherten (*Dama dama*), moeflons (*Ovis musimon*), wilde zwijnen (*Sus scrofa*) ;
- b) klein wild : hazen (*Lepus europaeus*), fazanten (*Phasianus colchicus*), patrijzen (*Perdix perdix*) ;
- c) waterwild : wilde eenden (*Anas platyrhynchos*) en de bastaarden van deze soort, smienten (*Anas penelope*), grauwe ganzen (*Anser anser*), meerkoeten (*Fulica atra*), Canadaganzen (*Branta canadensis*) ;
- d) overig wild : houtduiven (*Columba palumbus*), konijnen (*Oryctolagus cuniculus*), vossen (*Vulpes vulpes*), verwilderde katten (*Felis catus*)."

Artikel 4

In artikel 6 van hetzelfde decreet wordt het derde lid vervangen door wat volgt :

"De Vlaamse regering kan evenwel in een gedeelte van het grondgebied van het Gewest de jacht op door haar bepaalde eendensoorten een uur na de officiële zonsondergang en een uur voor de officiële zonsopgang toestaan buiten de gebieden die werden aangewezen op grond van de internationale verdragen, overeenkomsten en richtlijnen vermeld in artikel 36 van dit decreet en in artikel 7 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en van de krachtens die verdragen tot stand gekomen internationale akten. De loerjacht op eendensoorten vanop een vaste post is evenwel verboden in het hele Vlaamse Gewest."

Artikel 5

Artikel 7 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 7

Het is verboden om het even wanneer en om het even hoe te jagen op andermans grond zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de eigenaar of zijn rechthebbende, op straffe van een geldboete van vijftig frank, onverminderd schadevergoeding indien daartoe een reden bestaat. In geval van betwisting inzake het jachtrecht op hetzelfde perceel verklaart de eigenaar binnen een maand na de kennisgeving van de betwisting aan de eigenaar en aan de andere persoon die beweert houder te zijn van het jachtrecht, schriftelijk aan wie hij het jachtrecht verleent. Indien aan de kennisgeving geen gevolg wordt gegeven, vervalt het jachtrecht op het betreffende perceel."

Artikel 6

Aan artikel 8 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In § 1 wordt de eerste zin vervangen door wat volgt :

"De jacht met het geweer of elke hieraan verbonden activiteit is verboden op elk terrein waarvan de aaneengesloten oppervlakte minder bedraagt dan veertig hectare.".

2° In § 1, derde lid, 1° worden na de woorden "vijftig meter," de woorden "hetzij door een aaneengesloten huizenrij en hun aanhorigheden, waarbij geen straal van ten minste 25 meter kan worden getrokken tussen twee huizen," ingevoegd.

3° Aan § 1, vijfde lid worden de volgende zinnen toegevoegd :

"Het is verboden op minder dan vijftig meter van woningen of gebouwen vuurwapens af te vuren. Het is eveneens verboden om bij bersjacht binnen een afstand van 500 meter tot woningen kogelpatronen af te vuren in de richting van die woningen.".

4° § 2 wordt vervangen door wat volgt :

"§ 2. De jacht op waterwild is evenwel toegestaan op terreinen met een kleinere oppervlakte dan bepaald in § 1, mits deze terreinen, op het ogenblik dat de jacht wordt uitgeoefend, een minimum aaneengesloten wateroppervlakte van 3 hectare, met een minimum diameter van 100 meter, omvatten waarop de jacht is toegestaan.

Voor de toepassing van het eerste lid worden als aaneengesloten beschouwd alle ononderbroken wateroppervlakten, evenals de wateroppervlakten die onderling op natuurlijke of kunstmatige wijze door een waterloop verbonden zijn.".

Artikel 7

Aan artikel 9 van hetzelfde decreet wordt een § 2bis toegevoegd die luidt als volgt :

"§ 2bis. De Vlaamse regering kan, op voorstel van de Vlaamse Hoge Jachtraad of van de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud, gebieden afbakenen waar de jacht met het geweer tijdelijk verboden is om verstoring van overwinterende populaties van watervogels te voorkomen of te beperken.".

Artikel 8

In artikel 11 van hetzelfde decreet wordt het eerste lid vervangen door wat volgt :

"Het jagen op de domeinen van de Staat, het militair domein inbegrepen, het Gewest, de provincies, de gemeenten, de intercommunales, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en de kerkfabrieken is alleen geoorloofd ingevolge een openbare aanbesteding van het jachtrecht. De inschrijver moet een jachtverlof hebben.".

Artikel 9

Artikel 12 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 12

De Vlaamse regering kan wildbeheerseenheden erkennen en kan de werking van wildbeheerseenheden subsidiëren. Naast de opstelling en uitvoering van een wildbeheersplan, kan de Vlaamse regering verdere voorwaarden terzake bepalen. Een wildbeheersplan moet in overeenstemming zijn met het natuurrichtplan bedoeld in artikelen 48 en 50 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

De Vlaamse regering kan de werking van wildbeheerseenheden verder nog stimuleren in functie van een gericht wildbeheer, de instandhouding van leefgebieden en een optimaal toezicht. Hiertoe kan zij de jacht in bepaalde gebieden en op een bepaalde categorie, soort, type of geslacht van wild, evenals bepaalde maatregelen, uitsluitend toelaten op jachtterreinen gelegen binnen het werkingsgebied van een erkende wildbeheerseenheid. De Vlaamse regering kan de voorwaarden terzake bepalen.".

Artikel 10

In artikel 19 van hetzelfde decreet worden het eerste en het tweede lid vervangen door wat volgt :

"Het is te allen tijde verboden, op straffe van een geldboete van honderd frank tot tweehonderd frank en van een gevangenisstraf van acht dagen

tot één maand, gebruik te maken van netten, strikken, stroppen, klemmen, lokstoffen, lokaas, giftige of verdovende stoffen en van enig ander tuig, middel of vervoermiddel geschikt om jaagbaar wild te vangen, te doden of om het vangen of het doden van dat wild te vergemakkelijken.

Het vervoer en het bij zich houden van de voormelde tuigen of middelen worden gestraft met een geldboete van honderd frank tot tweehonderd frank."

Artikel 11

In artikel 20 van hetzelfde decreet wordt punt 2 vervangen door wat volgt :

"2. op het gebruik van selectief vangende eksterkooien ;".

Artikel 12

Artikel 21 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

" Artikel 21

Onverminderd de bepalingen van artikel 19 kan de Vlaamse regering in het gehele Gewest of een gedeelte van het grondgebied van het Gewest een regeling treffen voor het gebruik van projectielen, tuigen, toestellen of procédés ter uitvoering van de jacht, na advies van de Vlaamse Hoge Jachtraad en de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud.

Vanaf 1 juli 1999 is het gebruik en het bezit van loodhagel of loodhoudende hagel verboden in de volgende gebieden :

- 1° alle wateroppervlakten, andere dan bedoeld in artikel 8, § 2 van dit decreet, waterlopen uitgezonderd, en de aanpalende omgeving tot een straal van 50 meter vanaf de oevers rond die wateroppervlakten ;
- 2° de terreinen bedoeld in artikel 8, § 2 van dit decreet en de aanpalende omgeving tot een straal van 150 meter van de oever rond die wateroppervlakten ;

3° de waterrijke gebieden van internationale betekenis ;

4° de waterrijke gebieden aangewezen of omschreven door de Vlaamse regering ;

5° binnen de perimeter van speciale beschermingszones voor vogels bepaald in uitvoering van artikel 4 van de richtlijn 79/409/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand.

Overtreding van dit artikel en de uitvoeringsbesluiten ervan wordt gestraft overeenkomstig artikel 19, eerste lid."

Artikel 13

In artikel 22, tweede lid, vierde streep, van hetzelfde decreet worden de woorden "na voorafgaande schriftelijke verwittiging van de ambtenaar die daartoe door de Vlaamse regering is aangewezen" vervangen door de woorden "en nadat de bevoegde ambtenaar ten minste vierentwintig uur op voorhand werd verwittigd, bij aangetekend schrijven of via fax".

Artikel 14

In hetzelfde decreet wordt een artikel 22bis toegevoegd, dat luidt als volgt :

" Artikel 22bis

De bestrijding van de smient of de meerkoet kan alleen plaatsvinden om belangrijke schade aan gewassen te voorkomen of te beperken op plaatsen waar, na het nemen van andere maatregelen, geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder de volgende samen geldende voorwaarden :

- de bestrijding gebeurt buiten de door de Vlaamse regering aangewezen gebieden waar de jacht op waterwild, met uitzondering van de jacht op de grauwe gans, verboden is ;
- de bestrijding gebeurt tussen het officiële uur van zonsopgang en het officiële uur van zonsondergang ;

- de bestrijding gebeurt na een schriftelijke toestemming van de bevoegde woudmeester."

Artikel 15

In artikel 23, vijfde lid, van hetzelfde decreet worden na de woorden "te vervoeren" de woorden ", in te voeren, uit te voeren" ingevoegd.

Artikel 16

In artikel 27 van hetzelfde decreet wordt het derde lid vervangen door wat volgt :

"Het in beslag genomen dood wild wordt door de verbalisanten tegen bewijs van ontvangst onmiddellijk ter beschikking gesteld van het dichtstbij gelegen Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn. Het in beslag genomen levend wild wordt door de verbalisanten of onmiddellijk losgelaten of indien dat nodig geacht wordt, toevertrouwd ofwel aan een door de minister erkend opvangcentrum ofwel aan een erkend dierenasiel. Dat levende wild wordt na revalidatie teruggezet in de natuur. Te dien einde mag dat wild, in afwijking van artikel 26, vervoerd worden;"

Artikel 17

Artikel 29 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

" Artikel 29

Het is te allen tijde en overal verboden wild uit te zetten.

De Vlaamse regering kan hierop, met het oog op het behoud van wildsoorten, uitzonderingen toestaan, na advies te hebben ingewonnen van de Vlaamse Hoge Jachtraad, de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud en de gewestelijke sectie van de Nationale Landbouwrap, zoals bedoeld in artikel 10, derde lid van het koninklijk besluit van 15 september 1924 tot inrichting van de officiële vertegenwoordiging van de landbouw, gewijzigd door het koninklijk besluit van 12 april 1977. In voorkomend geval stelt zij regels op met betrekking tot het aantal en de soorten wild en met betrekking tot de terreinen.

Het uitzetten van fazanten is toegestaan tot uiterlijk 1 juli 2000. De Vlaamse regering stelt nadere regels vast.

Overtreding van dit artikel en van de daaruit volgende besluiten van de Vlaamse regering worden bestraft met een geldboete van honderd frank tot tweehonderd frank."

Artikel 18

Artikel 30 van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt :

"§ 1. Onverminderd de bevoegdheid van de officieren van gerechtelijke politie, worden de overtredingen van dit decreet en van de ter uitvoering ervan genomen besluiten opgespoord en vastgesteld door de leden van de rijkswacht, van de gemeentepolitie en van de landelijke politie, door de ambtenaren en boswachters van het bosbeheer, door de ambtenaren en natuurwachters van de administratie bevoegd voor het natuurbehoud, door de andere door de minister aangewezen ambtenaren en door de wachters beëdigd op grond van artikel 61 van het Veldwetboek.

§ 2. Binnen de grenzen van hun territoriale bevoegdheid, worden de overtredingen van dit decreet en van de ter uitvoering ervan genomen besluiten ook opgespoord en vastgesteld door :

1° de burgemeesters, en de gemeentelijke ambtenaren die door de gemeenteraad met het toezicht belast worden ;

2° de provinciegouverneur, en de provinciale ambtenaren die door de provincieraad met dat toezicht belast worden.

§ 3. In de uitoefening van hun opdracht mogen de in §§ 1 en 2 vermelde overheidspersonen fabrieken, magazijnen, bergplaatsen, kantoren, boten, bedrijfsgebouwen, stallen, stapelhuizen, stations, wagons, voertuigen en de in de open lucht gelegen bedrijven alsook alle gronden en wateren betreden en mogen zij boten, wagons en voertuigen aanhouden."

Artikel 19

In artikel 37 van hetzelfde decreet worden na het woord "wapen" de woorden "of van een voor de jacht verboden wapen" ingevoegd.

Artikel 20

In artikel 38 van hetzelfde decreet worden de woorden "artikel 21" vervangen door de woorden "artikel 24".

Freddy DE VILDER

Bruno TOBBACK
